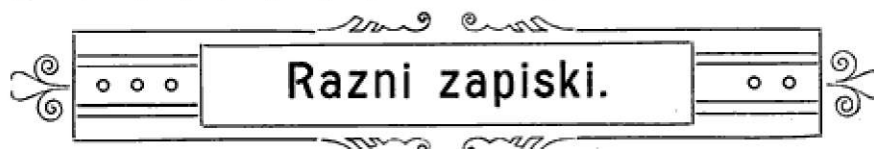

dega, nadarjenega pianista, g. Trosta in postavila že tudi v proračun lepo vsoto za mal klavir za komorne večere. „Večerno pesem“ je mladi komponist posvetil svoji učiteljici, gospe Vidi Talichovi, kar je ga. Talichova zaslužila, ker nam je v kratki dobi vzgojila par resnih pianistov. V tretjem zvezku je objavil tudi Jos. Vedral ljubek „Scherzetto“ za štiri gosli. Vijolinske literature imamo zelo malo, zato nam mora biti taka skladba toliko bolj dobrodošla. V istem zvezku je tudi objavljen Mirkov kratek solospjev, „Otožno temno...“ Muzikalno se popolnoma ujema z besedilom, klavirsko spremljevanje je bogato. — Iz zapuščine Hajdrihove je v četrtem zvezku objavljen solospjev „Sirota“. Skladba je sicer iz leta 1872., torej praznuje že svojo 40letnico, vendar ne dela tudi XI. letniku „Novih Akordov“ sramote, kar gotovo priča o izredni nadarjenosti Hajdrihovi. Končno maram omeniti tudi zборе. E. Adamič objavlja dva mešana zbora: „Bela breza se zdramila...“ in „Ecce dolor“. Besedilo prvi pesmi je jako priprosto in nežno, nima prav nič jugoslovanskega in zakaj v muziki toliko aparata. Komponist pripisuje zboru tudi nezaslišane stvari. Grlo pač ni instrument, na katerem se da izvajati vse. Po mojem mnenju bi bilo za komponiste vokalne glasbe prav dobro, da bi se ozirali tudi nekoliko na možnost izvajanja. Če abstrahiramo omenjene nedostatke, je pa „Bela breza“ lahko v ponos Adamiču in — Slovencem. „Ecce dolor“ je res veličastna kantata, četudi zelo težka. — Rožančev „Kaj bi te vprašal“ bi se v kvartetu glasil prav čedno. — Preidem k priloga. Čimdalje bolj uvidevam potrebo prilog in želim le, da bi skoraj izhajale z vsako številko, ker so živa potreba, dasi vzbujajo zlasti našim merodajnim krogom večkrat neprijetne občutke, ker še niso vajeni prenašati odkrite kritike. Po mojem mnenju bi bilo boljše zbornik pri vsaki številki prikrajšati, prilogo pa razširiti. Zbornik se lahko skrajša, dokler ne dosežejo izvajajoči umetniki ustvarjajočih. — Vsebina tretje številke nas seznanja sicer o vseh važnejših dogodkih v muzikalnem svetu, koncertne kritike čitam z zanimanjem, poročila o gledišču, glasbenih društvih, o slovenskem glasbenem svetu so po možnosti popolne — vendar pa pogrešam razprave, katere bi bile tako potrebne za našo glasbeno zgodovino. V četrti številki se mi je v tem oziru želja deloma izpolnila. Ta je posvečena Hajdrihovemu spomenu. Ferdo Kenda, kakor tudi ravnatelj Fran Gerbič podajata zanimivosti iz življenja Hajdriha bolj kot človeka kakor skladatelja in pevca. Prav tako je zanimivo tudi poročilo Adamiča o zapuščini Hajdrihovi in poročilo Fr Kende o zgodovini pevskega društva „Hajdrih“. Manjka torej še članka o Hajdrihu kot skladatelju in seznama vseh njegovih skladb. Kot dodatek tej številki je pridejana zakasnela kritika koncerta Sattnerjevega oratorija „Vnebovzetje Mar. Device“ izpod sigurnega peresa A. Lajovca. *Dr. P. Kozina.*

Zbirka slovenskih narodnih pesmi. Besede zapisal dr. J. Debevec. Harmoniziral in uredil Marko Bajuk. IV. zvezek. V Ljubljani, 1912. Založila „Kato-liška bukvarna. 8°. 26 str. — Zbirka obsega 24 pesmi, skoraj vse iz Cerknice na Notranjskem, ki jih je pel pokojni posestnik Matija Rožanc.

† **Peter pl. Radics.** Dne 24. septembra t. l. je v Ljubljani umrl znani zgodovinar kranjski, ces. svet. Peter pl. Radics. Rojen je bil l. 1836. v Postojni kot sin cestnega komisarja, ki se je bil priselil iz Ogrskega. Po končanih vseučiliških

študijah je bil nekaj let suplent na ljubljanski gimnaziji, od l. 1862. pa se je izključno posvetil žurnalistiki in pisateljevanju. Po pravici so ga imenovali „kranjskega historiografa“. Odkar je l. 1859. priobčil v „Vodnikovem albumu“ važne arhivne podatke o protireformaciji („Über ein Protocoll »Religionis Reformationis in Krain« aus den Jahren 1614—18“), je nad pol stoletja neumorno zbiral gradivo o kranjski zgodovini ter ga priobčeval po raznih časopisih. Zanimale so ga vse dobe domače zgodovine, zlasti se je pečal z Valvasorjem; obsežna monografija „Johann Weikhard Freiherr von Valvasor“, ki je izšla l. 1910., je Radicsevo najodličnejše delo. Po vzgoji Nemec, je rad sodeloval tudi pri raznih slovenskih časopisih in zbornikih. V „Ljubljanskem Zvonu“ nahajamo te-le članke iz njegovega peresa: 1886: „O šetališčih mesta ljubljanskega“. — „Prva slovenska ustavna listina Kranjske“. L. 1818. so obnovili stare kranjske stanove, in ta cesarjev statut je izšel tudi v slovenskem jeziku. — „Zemljepisec Ortelij in dežela kranjska v XVI. stol.“ — 1887: „Iz francoske dobe. Slovenski uradni spis iz l. 1810“. — „Slovenske predstave v deželnem gledališču v Ljubljani od l. 1789. do 1850.“ — „Slovenski recepti“ (ok. l. 1700.). — 1893: „Anton Linhart“. — 1894: „Avstrijska vojna proklamacija iz l. 1813.“ (v slovenskem jeziku). — „Graščine in hiše rodovine Valvasorjeve na Kranjskem“. — „Stari zemljevidi dežele kranjske v narodni knjižnici pariški“. — 1902: „Licejsko poslopje v Ljubljani“. — Ko je l. 1865. začel izhajati v Ljubljani nemško pisan, a slovenskemu narodnemu gibanju prijazen časopis „Triglav“, je vstopil pokojni Radics med sotrudnike in s P. Hicingerjem sta kot zgodovinarja zagovarjala posebno vrsto federalizma, „notranje-avstrijsko skupino“ (Štajersko, Kranjsko, Koroško, Primorsko), ki bi bila enakopravna s češko, poljsko in ogrsko državno skupino. Ta čudni narodni program,¹ za katerega je bil tudi dr. Bleiweis, so slovenski politiki kmalu zavrgli in od l. 1866. so zagovarjali zopet narodno pravo namesto historičnega. Zaman je Radics še enkrat l. 1870. v „Slov. Narodu“ povzdignil glas za „Notranjo Avstrijo“. Iz vseh njegovih razprav, katerih število je izredno veliko, govori iskrena ljubezen do Kranjske in do njene slavne preteklosti. To žarko navdušenje obenem z neprisiljeno prijaznostjo in z neizčrpnim humorom si je ohranil do pozne starosti navzlic temu, da mu je življenje prineslo dokaj bridkosti. Odličnemu nestorju kranjskih zgodovinarjev pripada častno mesto med ljubljanskimi literati zadnjih desetletij!

Milan Pajk.

Kette in Aškerc. Gospod dr. Fr. W., bivši Kettejev šolski tovariš, me je opozoril, da je v mojem zapisku v 9. številu „Lj. Zvona“ nejasno povedano, kako je bilo s Kettejevo maturo. Na str. 510. pišem namreč, da Kette ni imel mature, na str. 511. pa, da je napravil maturo. To navidezno protislovje moram pojasniti. Kette je šel l. 1897. na nabor še kot sedmošolec; ker ni imel niti izpita za prostovoljski tečaj niti še mature, je bil potrjen za vojaka za tri leta. Vendar je nato dovršil še osmo šolo ter napravil koncem šolskega leta 1898. tudi maturo. Na str. 510. je popraviti v 2. odstavku letnico 1898 v 1899, tako da se glasi dotični stavek: „Že l. aprila 1899. so morali težkobolnega Ketteja . . . odpustiti.“ Kette je 26. aprila 1899. umrl in bil 27. aprila pokopan.

F. Gajšek

¹ Prim. o tem, kar piše dr. Lončar v „Bleiweisovem zborniku“ str. 179.

